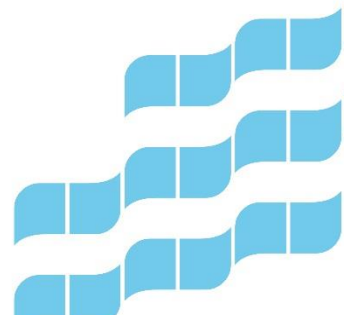

TAMPEREEN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖNSUOJELUN VALVONTASUUNNITELMA VUOSILLE 2024-2026

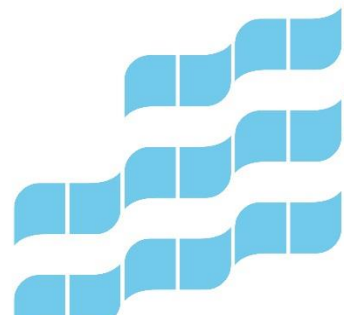

12.1.2024

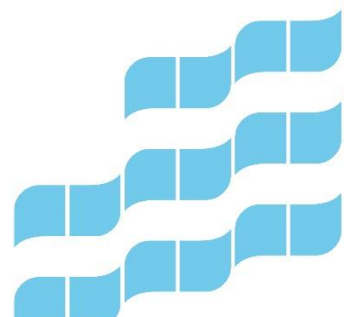

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	4
2. Tampereen ympäristöolosuhteet ja merkittävimmät pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot	6
3. Valvottavat kohteet.....	7
3.1. Ympäristönsuojelulain valvonta.....	7
3.2. Jätelain valvonta	13
3.3. Maa-ainelain valvonta	17
3.4. Vesiensuojelun valvonta	18
3.5. Vesihuoltolain valvonta.....	19
3.6. Maastoliikennevalvonta.....	19
3.7. Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta (1672/2009).....	20
3.8. Kemikaalilain valvonta	20
3.9. Muu erityislainsäädäntö	21
4. Toimintojen riskinarviointi ja valvontaluokat	21
4.1. Toimialakohtainen riskinarviointi	22
4.2. Laitoskohtainen riskinarviointi.....	22
4.3. Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa- ja rekisteröintivelvolliset laitokset sekä jätelain JL 124 § perusteella suunnitelmallisesti valvotut kohteet.....	23
4.4. Otantamenetelmät	25
5. Valvontaohjelman laatiminen	25
6. Valvonnan maksullisuus ja valvontatoimenpiteet	26

6.1.	Valvonnan maksullisuus.....	26
6.2.	Tarkastukset.....	28
6.3.	Luvan muuttamisen tarpeen arviointi	29
6.4.	Raporttien ja selvitysten tarkastaminen.....	30
6.5.	Tarkkailutulosten seuranta	31
6.6.	Hallintopakko ja tutkintapyynnöt	31
6.7.	Valvontaprojektit	32
6.8.	Lausunnot.....	32
7.	Valvontaohjelman toteutumisen arviointi.....	33
7.1.	Valvontaohjelman toteutuminen ja sen laadinta	33
7.2.	Valvontasuunnitelman toteutuminen ja sen päivittäminen.....	34
8.	Valvonnan resurssit ja organisointi	34
8.1.	Valvontaan käytettävissä olevat resurssit	35
8.2.	Tietojärjestelmät.....	35
8.3.	Delegoinnit.....	36
8.4.	Viranomaisten välinen yhteistyö	40

1. Johdanto

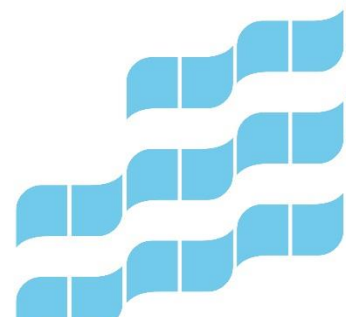
Ympäristönsuojelulain (527/2014) 167 § mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin. Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee laatia säännöllistä valvontaa varten valvontasuunnitelma. Tampereella ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman laadinta on kuitenkin koettu jo aiemmin tärkeäksi työkaluksi, ja valvontasuunnitelmia on laadittu omaehtoisesti vuodesta 2005 lähtien.

Lakisääteinen valvontasuunnitelma koskee ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvontaa. Halutessaan ympäristönsuojeluviranomainen voi koota myös muiden säädösten mukaiset valvontatehtävät samaan suunnitelmaan.

Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö.

Valvontaviranomainen voi asettaa tehtävät tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämätöntä tehtävien hoitamiseksi asianmukaisesti. Valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti.

Valvontasuunnitelman lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava valvontaohjelma ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen säännöllisestä valvonnasta. Valvontaohjelmaan kootaan tiedot valvottavista kohteista ja määritellään ympäristöriskien arvioinnin perusteella laitoskohtaiset määräaikaistarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet.

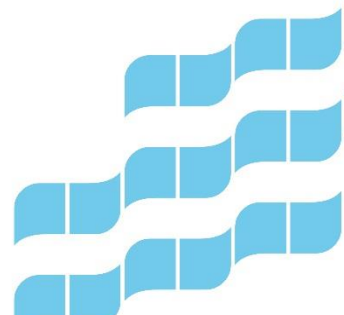
Tähän Tampereen kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaan on kirjattu ympäristölupalaitosten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen tarkastusten ja muiden säännöllisten valvontatoimenpiteiden perusteet. Suunnitelma kattaa myös muiden ympäristön pilaamisriskiä aiheuttavien toimintojen valvonnan ja valvontaan liittyvän toiminnan suunnittelun, joissa valvontaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Jätelain 646/2011 124 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulla on jätteen ammattimaisen keräyksen valvonta sekä jätteen laitos- tai ammattimainen käsittely ja jätteen kansainvälisten siirtojen valvonta omalta osaltaan. Vastuu vaarallista jätettä tuottavan toiminnan valvonnasta on jakamaton kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja ELY-keskuksen välillä.

Vesilain (587/2011) ja maa-aineslain (555/1981) mukaisen valvonnan suunnittelu ei ole lakisääteistä, mutta tehokaan valvonnan varmistamiseksi myös tätä valvontaa on tarpeen suunnitella. Valvontasuunnitelmaan on siten pyritty kokoamaan ympäristönsuojeluviranomaisen koko valvonnan työkenttä.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen edellinen valvontasuunnitelma on hyväksytty 2019 ja se koski vuosia 2019–2023. Valvontasuunnitelma on laadittu soveltuvien osin noudattaen ympäristöministeriön julkaisemaa ympäristövalvonnan ohjetta (Ympäristövalvonnan ohjeita 2/2016).

Valvontasuunnitelma ja -ohjelma mahdollistavat ympäristönsuojelulain valvonnan ja jätelain säännöllisen valvonnan maksullisuuden. Valvonnan maksuja peritään säännöllisen valvonnan ohella myös ympäristönsuojelulain ja jätelain muusta valvonnasta. Valvonnasta perittävistä maksuista päätetään ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa. Myös maa-ainesten oton valvonnasta perittävistä maksuista päätetään viranomaisen taksassa. Maa-aineslain valvonnan maksullisuus ei ole sidottu suunnitelmallisuuteen vaan perustuu ottotoiminnan laajuuteen.

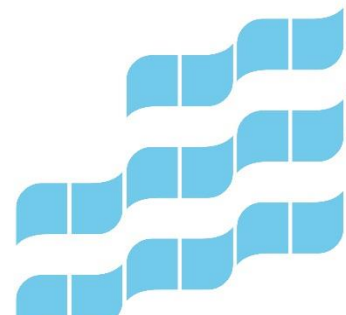

2. Tampereen ympäristöolosuhteet ja merkittävimmät pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot

Tampereen väkiluku oli (9/2023) noin 254 198 asukasta. Kaupungin pinta-ala on noin 690 km², josta sisävesiä on noin 165 km². Kaupungin alueella on noin 160 järveä, joista kaksi kolmasosaa on pieniä, pinta-alaltaan alle 10 hehtaaria. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluyksikön säännöllisessä seurannassa on yhteensä 66 järveä ja lampea. Lisäksi seurataan säännöllisesti yhdeksän kaupunkiuoman veden laatua. Kuormitusta kaupunkiuomiin ja niiden myötä alapuolisiin järviin aiheuttavat erityisesti heikkolaatuiset hulevedet, joiden myötä vesiin päätyy muun muassa ravinteita, kiintoainesta, ulosteperäisiä bakteereita sekä raskasmetalleja. Vesistöjen ja pienvesien ekologisen tilan seurantaohjelma valmistuu ja otetaan käyttöön vuonna 2024.

Tampereella on viisi vedenhankinnan kannalta tärkeää pohjavesialuetta, joilla on vedenottamo: Tampereen kantakaupungin alueella sijaitsevat Aakkulanharju (Messukylä), Epilänharju-Villilänharju A (Hyhky) ja B (Mustalammi) sekä Teiskon alueella sijaitsevat Kreetansuo ja Rääkkykangas. Lisäksi Tampereella on Teiskon alueella kaksi vedenhankintaan soveltuvaa pohjavesialuetta: Anionkangas ja Jakamakangas, joilla ei ole ottamoita. Tampereelle on laadittu pohjavesialueiden suojelusuunnitelma, jonka tavoitteena on ennaltaehkäistä pohjavesialueen pohjaveden laadun heikkenemistä sekä turvata alueen pohjaveden määrällinen tila rajoittamatta kuitenkaan tarpeettomasti alueen maankäyttöä. Riskejä kantakaupungin pohjavesialueille aiheuttavat muun muassa jätevesiviemärit ja jätevedenpumppaamot, öljysäiliöt, rakentaminen, tienpito ja teollisuus sekä pohjoisella alueella maa-ainestenotto.

Luonnonsuojelualueita on Tampereella kaikkiaan 1263 hehtaaria vuonna 2023. Kintulammin luonnonsuojelualue 608,5 hehtaaria on 79 alueesta suurin pinta-alaltaan. Kantakaupungin alueista Makkarajärvi-Viitastenperän luonnonsuojelualue on pinta-alaltaan suurin 86 hehtaaria.

Natura 2000- alueita on 57 ha. Erityisen herkkä on Myllypuron Natura-alue ja siellä kulkeva Myllypuro, joka johtaa Vihnusjärveen. Nokian kaupunki ottaa raakaveden Vihnusjärvestä.

Luonnontilaisten viherympäristöjen määrä vähenee ja rakennettujen viheralueiden osuus lisääntyy kaupunkirakenteen tiivistyessä entisestään. Asuinkäyttöön otetaan aiemmin teollisuus- ja liikennekäytössä olleita alueita. Erityisesti näillä alueilla rakennushankkeita voi viivästyttää esimerkiksi vanhojen jätetäyttöjen tai maaperän pilaantuneisuuden paljastuminen maanrakennustöiden yhteydessä.

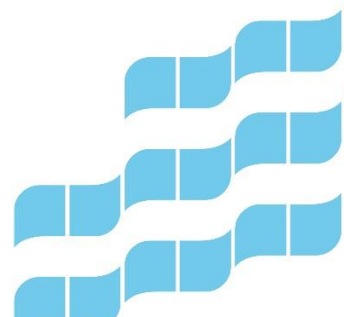
Kaupungin näkökulmasta merkittävimpiä ympäristöriskejä ovat öljy- ja kemikaalivuodot, tulipalot, maaperän ja vesistöjen pilaantuminen, luonnon monimuotoisuuden väheneminen, ilmanlaadun huonontuminen.

Tampereella pilaantumisriskiä aiheuttavat mm. polttonesteiden jakeluasemat, jätteiden käsittely, teollisuus, korjaamot ja kemikaalien varastointi. Kiviaineksen louhinta ja maaperän aineiden otto, uusien alueiden rakentaminen (työmaavedet) sekä maa-aineksien läjittäminen lisäävät etenkin pinta- ja pohjavesien pilaantumisriskiä ja vähentävät viihtyisyyttä lähialueilla.

3. Valvottavat kohteet

3.1. Ympäristönsuojelulain valvonta

Ympäristönsuojelulain mukaisia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia lupa- ja ilmoitusvelvollisia, rekisteröitäviä tai riskinarvioinnin perusteella muutoin suunnitelmallisesti valvottavia toimintoja on Tampereella 144 kappaletta.

3.1.1. Ympäristöluvanvaraiset ja rekisteröitävät kohteet

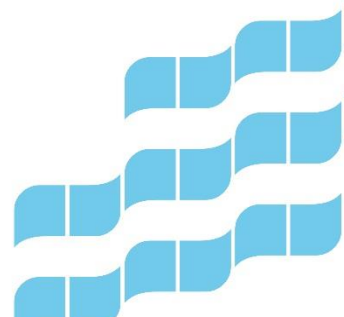
Ympäristönsuojelulain muutoksen (YSL 116 §) myötä suurin osa aiemmin lupavelvollisista jakelu- ja asfalttiasemista, energiantuotantolaitoksista, kemiallisista pesuloista, betonitehtaista, betonituotetehtaista ja orgaanisia liuottimia käyttävistä toiminnoista siirtyi rekisteröintimenettelyyn. Rekisteröinnissä siirrytään ennakkovalvonnasta jälkivalvontaan. Rekisteröinnissä ei ilmoituksen takia tehdä hallinnollista päätöstä eikä käsittelyssä anneta määräyksiä. Toiminnan minimivaatimukset on annettu toimialakohtaisilla asetuksilla, joiden noudattamista valvotaan muun muassa määräaikaistarkastuksilla.

3.1.2. Ympäristönsuojelulain mukainen yleinen ilmoitusmenettely (YSL 115 a §)

Ympäristönsuojelulakia muutettiin (laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta (1166/2018)) 1.2.2019 alkaen siten, että osa aiemmin luvanvaraisista toiminnoista siirrettiin ilmoituksenvaraisiksi. Suurimman osan ilmoitusmenettelyn piiriin siirrettyjen toimintojen toimivaltaisena valvontaviranomaisena toimii jatkossakin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Jos olemassa olevalla toiminnalla on ympäristölupa niin se siirtyy ilmoitusmenettelyn piiriin vasta toiminnan laajentuessa tai muuten olennaisesti muuttuessa. Lakimuutos on otettu huomioon tässä suunnitelmassa.

3.1.3. Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely

Tampereella on jatkuvasti käynnissä tilapäisiä toimintoja, joista voi aiheutua haittaa asukkaille tai ympäristölle. Tällaisia ovat esimerkiksi ulkoilmakonsertit, rakennustyömaat ja koeluontoiset toiminnat. Näitä toimintoja valvotaan ympäristönsuojelulain mukaisella ilmoitusmenettelyllä ja tarkastuksilla.

3.1.3.1. Erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavat toiminnot (YSL 118 §)

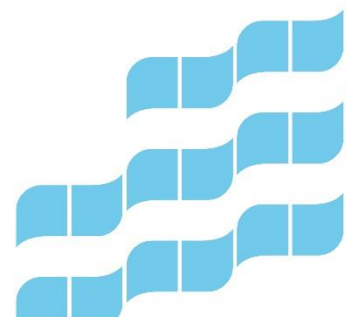
Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä tarkemmin kuvatuissa tapauksissa erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Näistä ilmoituksista tehdään Tampereella vuosittain noin 40 päätöstä. Noin puolet ilmoituksista koskee erilaisia ulkoilmatapahtumia ja puolet rakentamista. Jos toiminnasta aiheutuu haittaa ympäristölle, tarvittaessa käydään paikalla todentamassa tilanne. Ulkoilmatapahtumien tapahtumajärjestäjä seuraa päätöksen edellyttämällä tavalla melutasoja mittauksin. Melumittauksia sekä meluilmoituksiin tai -valitukseen liittyviä paikallakäyntejä tehdään tarvittaessa. Ympäristönsuojelumääräyksissä on vuonna 2023 tehdyssä päivityksessä kevennetty meluilmoitustarvetta.

3.1.3.2. Koeluonteiset toiminnot (YSL 119 §)

Uuden tekniikan raaka- tai polttoaineen, valmistus- tai polttomenetelmän, puhdistuslaitteen, jätteen hyödyntämis- tai käsittelymenetelmän vaikutusten tai käyttökelpoisuuden selvittämiseksi voidaan toiminta aloittaa ilman ympäristölupaa. Tällöin toiminnasta on tehtävä ilmoitus toimivaltaiselle ympäristölupaviranomaiselle. Koeluonteisen toiminnan paikka, tilat ja tekniikka arvioidaan ilmoitusta käsiteltäessä ja asiasta tehdään päätös. Koeluonteinen toiminta tarkastetaan aina vähintään kerran toiminta-aikana.

3.1.3.3. Poikkeukselliset tilanteet (YSL 120 § ja 123 §)

Ympäristönsuojelulain 120 ja 123 §:n mukaan poikkeuksellisesta tilanteesta (onnettomuus, tuotantohäiriö, rakennelman tai laitteen purkaminen tai muu vastaava), josta aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä pilaantumisen vaaraa tai aiheutuu erityisiä toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan ilmoitettava

valvontaviranomaiselle. Tällaisessa tapauksessa paikalla on aina tehtävä tarkastus ja asiasta tehdään päätös. Poikkeuksellisten tilanteiden määrä Tampereella on ollut vähäinen.

3.1.3.4. Ympäristönsuojelumääräysten valvonta (YSL 202 §)

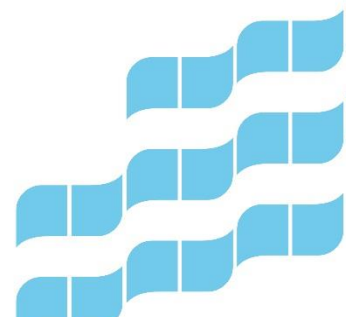
Tampereen kaupungin voimassa olevat ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 20.3.2023. Määräyksillä ehkäistään ympäristön pilaantumista sekä vähennetään pilaantumisesta aiheutuvia haittoja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Ympäristönsuojelumääräyksistä voidaan tehdä tietyin edellytyksin poikkeamispäätös. Ympäristönsuojelumääräysten mukaiset valvontatehtävät tulevat poikkeamishakemusten lisäksi vireille lähinnä yleisöilmoitusten ja valitusten kautta. Määräyksistä poikkeamisista päättää ympäristöpäällikkö.

3.1.4. Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

3.1.4.1. Onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteet (YSL 169 § ja 186 §)

Jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, on valvontaviranomaisen tarkastettava toiminta tai selvittävä asia muulla asianmukaisella tavalla. Jos samanaikaisesti on vireillä toimintaa koskeva lupa-asia, on tarkastus tai selvitys tehtävä mahdollisuuksien mukaan ennen lupa-asian ratkaisemista (YSL 169 §).

Ympäristönsuojeluun tulee viikoittain useita ympäristönsuojelulain 169 §:n mukaisia yhteydenottoja, jotka koskevat ympäristössä esiintyvää haittaa kuten savua, pölyä, melua, jätevettä, öljypäästöä, puutteita jätehuollossa tai roskaantumista. Vuosittainen yhteydenottojen määrä on 250–300 kpl. Ympäristöhaittailmoitukset voivat tulla käsittelyyn puhelimitse, sähköpostitse, kaupungin palautejärjestelmän kautta tai e-lomakkeella. Jos

haittailmoitus tulee kirjallisena ja edellyttää ympäristönsuojeluyksiköltä toimenpiteitä, ilmoitus kirjataan asianhallintajärjestelmä Factaan käsittelyvaiheineen.

Kun haitan aiheuttaja on saatu selville, häneen tai hänen yritykseensä otetaan yhteyttä ja ohjeistetaan oikeaan toimintatapaan ja haittojen synnyn ennaltaehkäisyyn. Haittailmoitusten käsittelyyn voi liittyä myös paikallakäyntejä tai tarkastuksia kohteessa. Haittailmoituksen tekijälle tai palautteen antajalle vastataan aina, jos hän on jättänyt yhteystietonsa.

Paikallakäynnillä tai tarkastuksella arvioidaan toiminnasta aiheutuva haitta ja tarvittavat toimenpiteet. Tarvittaessa voidaan tehdä yhteistarkastus toisen viranomaisen kanssa, jos ilmoitus koskee sellaista asiaa, jossa toimivalta on rinnakkaista tai päällekkäistä tai tarvitaan toisen viranomaisen asiantuntemusta. Tällaisia tarkastuksia voi olla esim. terveyshaittaa koskevissa asioissa.

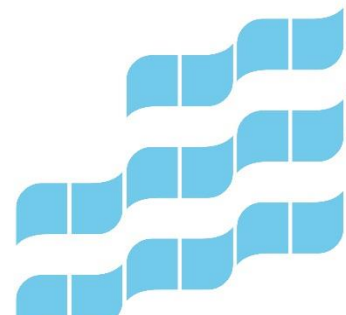
Haittailmoitusten käsittelyssä sovelletaan ympäristönsuojelulain 175 §:ä. Mikäli on tarvetta, ympäristönsuojelu antaa toimintaa koskevia määräyksiä tai keskeyttää toiminnan. Välittömät valvontakeinot ovat väliaikaisia ja ne viedään viivytyksettä ympäristö- ja rakennusjaoston käsiteltäväksi.

3.1.4.2. Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 180 §)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa yksittäisiä määräyksiä pilaantuneisuuden ehkäisemiseksi (YSL 180 §) muille kuin luvanvaraisille tai rekisteröitäville toiminnoille.

3.1.4.3. Talousjätevesien käsittely (YSL 154-158 §, VNA 157/2017)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan jätevedet tulee käsitellä niin, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa, kuten haitallisia muutoksia naapuruston juomavesikaivojen tai lähivesien vedenlaadulle.

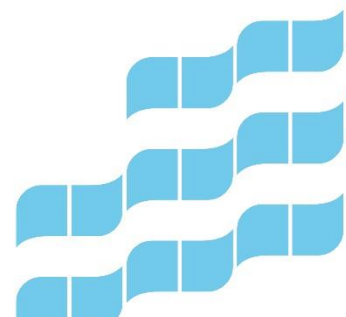
Pohjavesialueilla ja alle 100 metrin etäisyydellä vesistöistä sijaitsevien rakennusten käyttökuntoisten jätevesijärjestelmien tulee täyttää ympäristönsuojelulaissa, hajajätevesiasetuksessa ja kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä jäteveden käsittelylle asetetut vaatimukset. Muilla alueilla sijaitsevien jätevesien käsittelyjärjestelmien on täytettävä puhdistusvaatimukset muun remontin yhteydessä.

Sellaisten kiinteistöjen osalta, joiden jätevesijärjestelmiltä on edellytetty puhdistusvaatimusten täyttämistä 31.10.2019 mennessä, on omistajan tai haltijan mahdollista hakea kunnan määräämältä viranomaiselta poikkeamista jätevesien käsittelyvaatimuksista enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Ranta-alueilla on Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti tiukemmat puhdistusvaatimukset kuin laissa esitetyt perustason puhdistusvaatimukset. Ympäristönsuojelumääräyksissä on myös mahdollisuus hakea poikkeusta käsittelyvaatimuksista. Molempia poikkeuksia haetaan Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta. Poikkeusten määrää on vaikea ennakkoon arvioida etukäteen.

Tampereen kaupungin alueella on noin 5 500 kiinteistöä, joita ei ole liitetty viemäriverkostoon. Näistä vakituisia asuntoja on noin kolmannes ja loma-asuntoja kaksi kolmannesta. Hajajätevesivalvonta kohdistetaan ensisijaisesti ranta-alueella sijaitseviin asutuskeskittymien kiinteistöihin, kuormitukselle herkkien vesistöjen ranta-alueilla sijaitseviin kiinteistöihin ja pohjavesialueilla sijaitseviin kiinteistöihin. Valvonnan vaikuttavuus saadaan näin vesiensuojelun näkökulmasta mahdollisimman suureksi.

3.1.4.4. Muut valvontakohteet

Lannan varastointi ja levittäminen (VNA 1250/2014)

Eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamista koskevan asetuksen (1250/2014) mukaiset valvontailmoitukset muun muassa ilmoitukset aumauksesta ja lannan levittämisen kieltoajasta poikkeamisesta käsitellään pääasiallisesti toimistotyönä kirjallisen aineiston ja asiakkaan kanssa käydyn neuvottelun perusteella. Ympäristönsuojelu käsittelee vuosittain pari aumaussilmoitusta.

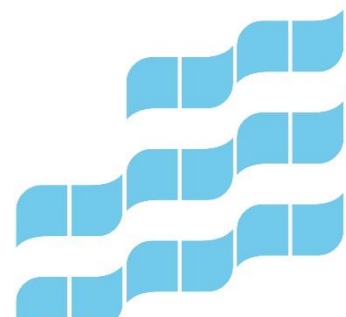
3.2. Jätelain valvonta

3.2.1. Säännöllinen valvonta

Jätelaissa (646/2011) on säädetty ympäristönsuojeluviranomaiselle velvollisuus säännöllisesti valvoa rekisteröitäviä toimintoja (100 §) sekä toimintaa, jossa syntyy vaarallista jätettä (124 §). Toimivaltaisen viranomaisen on määrajoin asianmukaisesti tarkastettava sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa

1. harjoitetaan jätteen laitospaikkaa tai ammattimaista käsittelyä
2. syntyy vaarallista jätettä
3. harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä
4. toimitaan jätteen välittäjänä tai
5. toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulla jätelain 124 §:n mukaisista tehtävistä on jätteen ammattimaisen keräyksen valvonta sekä jätteen laitospaikkaa tai ammattimainen käsittely ja jätteen kansainvälisten siirtojen valvonta niiltä osin kuin ne kuuluvat kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvottaviin kohteisiin. Luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan osalta valvoja on luvan valvontaviranomainen tai rekisteröinnin tehnyt viranomainen. Vastuu vaarallista jätettä tuottavan toiminnan valvonnasta on jakamaton kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja ELY-keskuksen välillä. Jätelain nojalla valvottavien

toimintojen mukaisessa valvonnassa noudatetaan soveltuvin osin luvanvaraisten toimintojen valvontakeinoja ja -menettelyjä. Jätelain nojalla tehtävän valvonnan keinoja ovat mm. toiminnanharjoittajan lähettämät raportit ja seurannat sekä jätteiden vastaanottajien ja käsittelijöiden raportoinnin seuraaminen.

3.2.1.1. Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta (JL 100 §)

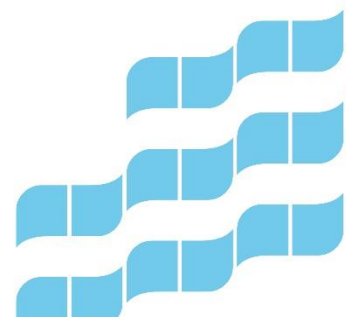
Jätteen ammattimaisesta keräystoiminnasta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten. Ammattimaisen keräyksen vastaanottopisteitä ovat mm. jäteasemat, tuottajien aluekeräyspisteet ja kauppojen ekopisteet. Ympäristönsuojeluyksikkö käsittelee ilmoitukset ja tarkastaa tarvittaessa vastaanottopisteiden asianmukaisuuden. Rekisteröinnistä peritään taksan mukainen maksu. Jälkivalvontaa tehdään lähinnä haittailmoitusten perusteella.

3.2.1.2. Toiminnat, joissa syntyy vaarallista jätettä (JL 124 §)

Luvanvaraisten ja niihin verrattavien toimintojen osalta jätelakia valvotaan osana ympäristö- tai maa-ainesluvan valvontaa. Lisäksi suunnitelmallisessa valvonnassa on mukana mm. paino- ja lämpökäsittelylaitoksia sekä metallialan yrityksiä, joissa syntyy huomattavia määriä vaarallista jätettä. Laitokset myös käyttävät paljon kemikaaleja. Laitoksista osa on aiemmin ollut luvanvaraisia, mutta lainsäädännön muutosten myötä luvanvaraisuus poistunut.

Kattavaa tietoa kaikista vaarallista jätettä tuottavista toiminnoista ei ole ja niitä tarkastetaan valvontaprojekti periaatteella silloin kun resurssit sallivat.

Jätelain 124 § perusteella ympäristönsuojeluviranomaisen on suunnitellusti tarkastettava ja valvottava niitä valvontavastuuseensa kuuluvia toimintoja, joihin liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja. Tilannetta seurataan vuosiraporttien tarkastusten yhteydessä ja rekisteröitäessä JL 100 § kohteita.

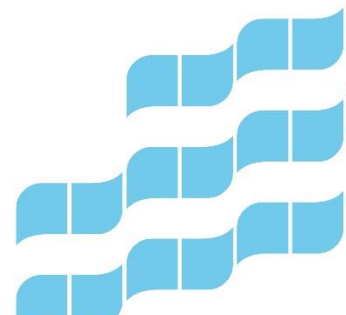
3.2.2. Jätelain yleinen valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluva jätelain yleinen valvonta kohdistuu muun muassa jätehuoltoon liittymisen valvontaan, jätehuoltomääräysten noudattamisen valvontaan ja roskaantumisasioihin. Liittyjävalvontaa ja jätehuoltomääräyksiä valvontaa tehdään pääsääntöisesti kirjallisten vireillepanojen perusteella. Valvontaa tehdään myös osana muuta ympäristövalvontaa. Kevyin valvontatoimenpide on tehdyn haittailmoituksen perusteella lähetettävä ohjekirje, jolla pyritään ohjaamaan toimintaa lainmukaiseksi. Ohjekirje voi koskea esimerkiksi jätehuollon asianmukaista järjestämistä tai savuhaittojen synnyn ehkäisyä. Jätelain perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa ei-luvanvaraista toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen (JL 125 §) roskaantumisen ehkäisemiseksi tai jätehuollon asianmukaisuuden varmistamiseksi. Määräyksen antaminen soveltuu tilanteisiin, joissa ei suoraan ole annettu yleistä säännöstä tai määräystä, jota vastaan olisi toimittu, mutta toiminta ei kuitenkaan ole jätelain tavoitteiden mukaista. Yksittäisen määräyksen antaminen on luonteeltaan hallintopakkoa kevyempi toimenpide. Mikäli yksittäinen määräys annetaan, viranomainen myös valvoo sitä.

3.2.2.1. Alueelliset jätehuoltomääräykset

Jätehuoltomääräykset koskevat Hämeenkyrön, Ikaalisten, Juupajoen, Kangasalan, Lempäälän, Mänttä-Vilppulan, Nokian, Oriveden, Parkanon, Pirkkalan, Pälkäneen, Ruoveden, Sastamalan (Mouhijärven ja Suodenniemen osalta), Tampereen, Vesilahden, Virtain ja Ylöjärven kuntia.

Kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset valvovat jätelain ja jätehuoltomääräysten noudattamista.

3.2.2.2. Rakennus ja purkutyömaiden jätehuollon valvonta

Rakentamisesta ja rakennusten purkamisesta voi aiheutua pöly- ja meluhaittoja ja roskaantumista. Uudisrakentamiskohteiden jätteet viedään pääosin ympäristöluvanvaraisiin laitoksiin. Purkujätehuollossa korostuu jätteiden hyödyntäminen ja hyödyntämiskelpoisia jätteitä, kuten betoni- ja tiilijätteitä, pyritään hyödyntämään mahdollisimman paljon maarakentamisessa.

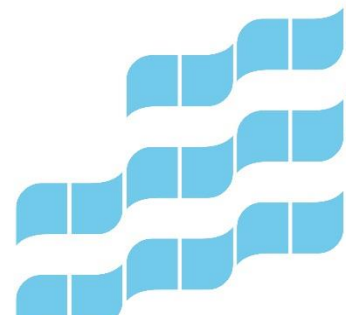
Rakennusvalvonnasta tulee Lupapisteen kautta ympäristönsuojeluyksikölle vuosittain noin 60 - 80 ilmoitusta tai lausuntopyyntöä, jotka koskevat rakennusten purkamisen jätehuoltoa. Mikäli lupahakemuksen jäteselvityksessä esitetty purkujätteiden hyödyntäminen tai esitetty vastaanotto- tai käsittelypaikka eivät ole jätelain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisia, asia huomioidaan lausunnossa tai ollaan muuten yhteydessä purkamislupaa käsittelevään rakennusvalvonnan lupavalmistelijaan ja tarvittaessa hankkeeseen ryhtyvään.

3.2.2.3. Jätteiden ja maa-ainesten hyödyntämisen valvonta maarakentamisessa VNA 843/2017

Jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa pyritään edistämään lainsäädännön avulla (Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa eli ns. MARA-asetus 843/2017). Betonimursketta, lentotuhkaa, pohjatuhkaa, leijupetihiekkaa, tiilimursketta, asfalttimursketta ja rengasrouhetta voidaan tietyin edellytyksin käyttää maarakentamisessa. Käytöstä on ilmoitettava alueelliselle ELY-keskukselle.

Vastuu maarakentamisessa käytettävän jätteen hyötykäytön valvonnasta on alueellisella ELY-keskuksella. MARA-kohteita koskevat valvontatehtävät ohjataan Pirkanmaan ELY-keskukselle.

Maarakentamisessa voidaan kertaluontoisesti ja pienimuotoisesti (alle 500 t) hyödyntää ympäristölle haitattomia betoni- ja tiilimurskeita korvaamaan neitseellisiä luonnonaineksia

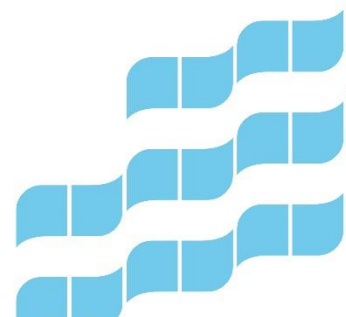
väylien ja kenttien rakennekerroksissa. Kirjallisesti vireille tulleet, pienimuotoiset ja ei-ammattimaiset jätteiden hyödyntämishankkeet arvioidaan ja käsitellään ympäristönsuojelumääräyksiin kirjattujen periaatteiden mukaisesti. Näiden kohteiden valvonta kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

3.2.2.4. Roskaantuminen

Jätelain 72 §:n roskaamiskiellon rikkomiset tulevat yleensä ilmi valituksien kautta. Sellaiset ilmoitukset, jotka edellyttävät ympäristönsuojeluyksiköltä toimenpiteitä tai ovat muuten merkittäviä kirjataan asianhallintajärjestelmää. Tarvittaessa käydään paikan päällä tarkastamassa. Jos roskaajaa ei saada selville, paikan siivouksessa toimitaan kaupungin eri toimijoiden kanssa sovittujen vastuujakojen ja periaatteiden mukaisesti. Vuosittain ympäristönsuojeluyksikön kautta hoidetaan noin 20 roskaantumistapausta (12 kpl 2023).

3.3. Maa-aineslain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii maa-aineslain (555/1981) mukaisena valvontaviranomaisena. Maa-aineslupavelvollisten kohteiden tarkastus tehdään joka vuosi ja maa-ainesten ottomäärät ilmoitetaan vuosittain valtakunnalliseen Maa-aineslupa-tietojärjestelmään (Notto). Taaja tarkastustiheys on arvioitu tarpeelliseksi johtuen toimintaan liittyvistä merkittävistä turvallisuus-, kemikaali- ja pohjavesiriskeistä. Kalliokiviaineksen otto edellyttää maa-ainesluvan lisäksi ympäristölupaa. Tällöin maa-aineslain mukaiset asiat tarkastetaan vuosittain ja laajempi ympäristöluvan mukainen tarkastus tehdään kolmen vuoden välein. Mikäli ympäristö- ja maa-ainesluvat on louhimolla yhdistetty ns. yhteisluvaksi, tehdään koko toiminnan tarkastus vuosittain.

Maa-ainestenotto ei tarvitse maa-ainelupaa, mikäli kyse on ns. kotitarveotosta tai rakentamiseen liittyvä otto perustuu viranomaisen antamaan lupaan tai hyväksymään suunnitelmaan. Näitä kohteita valvotaan muun valvonnan yhteydessä.

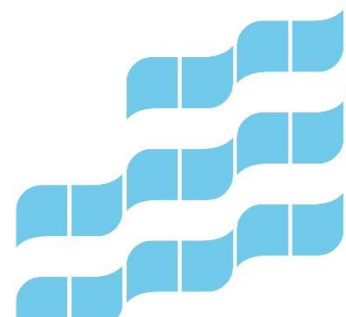
3.4. Vesiensuojelun valvonta

Ympäristönsuojelulainsäädännössä on vesiensuojeluun liittyviä säännöksiä mm. vesilaissa ja ympäristönsuojelulaissa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimivat vesilaissa tarkoitettuna valvontaviranomaisena. Lupaharkinta ja siihen liittyvä ohjaus ja neuvonta ovat olennainen osa valvontaviranomaisen tekemää ennakkovalvontaa.

Vesilain mukaiseen valvontaan kuuluvat mm. vesistöjen rakentamiseen sekä pohja- ja pintaveden ottamiseen liittyvät tarkastukset sekä ojitusasiat. Vesilain mukaista lupaa haetaan yli 500 m³:n ruoppaukselle aluehallintovirastolta ja ilmoitukset pienimuotoisista ruoppauksista sekä ojitusilmoitukset tehdään Pirkanmaan ELY-keskukselle. Näistä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen antaa tarvittaessa lausunnon.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ojitusta koskevat erimielisyydet ja korvaukset, jotka eivät vaadi vesilain 5:3:n mukaan lupaa tai joita ei käsitellä vesilain 5:4:n mukaan ojitustoimituksessa, ja jotka aiheutuvat muun muassa ojan tekemisestä toisen maalle tai toisen tien poikki tai ojan suunnan muuttamisesta sekä veden johtamisesta ojaan tai puroon toisen maalla tai muusta vastaavasta syystä.

Ympäristönsuojelulain mukaiseen valvontaan kuuluvat muun muassa vesistöihin tulevat päästöt erilaisista toiminnoista, kuten työmailta, laitoksista, maataloudesta ja rakentamisesta. Ympäristönsuojeluyksikköön tulee vuosittain runsaasti valituksia ja yhteydenottoja, jotka

liittyvät vesistöjen tilaan ja niihin tuleviin päästöihin sekä ojien perkaukseen tai putkitukseen. Näiden seurauksena tehdään vuosittain noin 20–30 tarkastusta tai paikallakäyntiä.

3.5. Vesihuoltolain valvonta

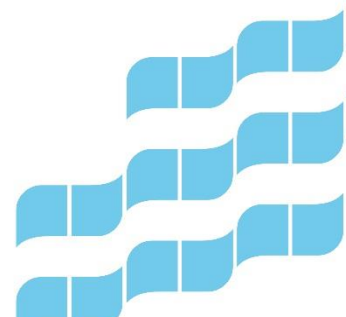
Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii vesihuoltolain (119/2001) mukaisena valvontaviranomaisena ja sille kuuluu vesihuollon valvontatehtäviä vesihuoltolaitosten toiminta-alueella, kuten arviointi kiinteistön liittämistä laitoksen verkostoon ja liittämismuutosten toteuttaminen. Vapautushakemusten käsittelyn yhteydessä tehdään kohteeseen tarvittaessa tarkastus.

Toiminta-alueen viemäri- ja/tai vesijohtoon liittymättömät kiinteistöt kartoitetaan yhdessä vesihuoltolaitoksen kanssa toiminta-alueen päivityksen yhteydessä tai ne tulevat ympäristönsuojeluviranomaisen tietoon valitusten yhteydessä.

Nurmin vesiosuuskunnan Aitolahden-Hirviniemen toiminta-alueella on kiinteistöjä, jotka eivät ole liittyneet vesihuoltolaitoksen verkostoon. Liittymismuutosten tarkasteluja sekä vapautushakemuspäätöksiä tehtiin 45 kiinteistön osalta vuonna 2021. Loppujen noin 70 kiinteistön osalta käsittely aloitettiin vuonna 2023 ja saatetaan mahdollisuuksien mukaan loppuun vuoden 2024 aikana.

3.6. Maastoliikennevalvonta

Maastoliikennelain (1710/1995) toimeenpano ja lain noudattamisen ylin valvonta kuuluvat ympäristöministeriölle. Lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten yleinen valvonta kuuluu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle toimialueellaan ja kunnassa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Lain mukaan kunnan tehtäviin kuuluvat muun muassa moottorikelkkareittisuunnitelmien hyväksyminen ja niiden valvonta sekä lupien myöntäminen moottoriajoneuvokilpailuihin ja -harjoituksiin sekä niiden valvonta.

3.7. Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta (1672/2009)

Ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy huvivenesatamien jätehuoltosuunnitelmat ja merkitsee ne ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (YLVA). Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myös valvoo huvivenesatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa.

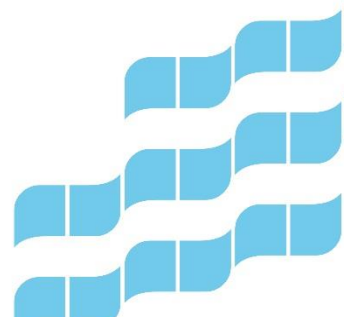
Sataman pitäjän on päivitettävä ja esitettävä jätehuoltosuunnitelma kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi vähintään viiden vuoden välein. Lisäksi suunnitelma on päivitettävä ja esitettävä viranomaisen arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi, jos sataman toiminta tai satamaan jätettävien jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi. Huvivenesatamat tarkastetaan rekisteröinnin yhteydessä ja tarvittaessa esimerkiksi muutosten yhteydessä. Tampereella on 14 huvivenesatamaa.

3.8. Kemikaalilain valvonta

3.8.1. Yleinen kemikaalilain valvonta

Kemikaalilain valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jotka valvovat kemikaalien käyttöolosuhteita kemikaaleja käsittelevissä laitoksissa ja kemikaaleista aiheutuvien ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi kemikaalilain sekä REACH-, biosidi- ja POP-asetusten nojalla.

Kemikaalilain valvonta toteutetaan ensisijaisesti ympäristönsuojelulain ja jätelain nojalla tehtävän laitosvalvonnan yhteydessä. Valvonta toteutetaan tekemällä tarkastuksia kemikaaleja valmistavien, varastoivien ja käyttävien toiminnanharjoittajien tiloihin ja/tai tutustumalla asiakirjoihin. Jos toiminnassa havaitaan toisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvia puutteita, niistä ilmoitetaan kyseiselle viranomaiselle.

3.8.2. Otsonikerrosta heikentävien aineiden käytön valvonta

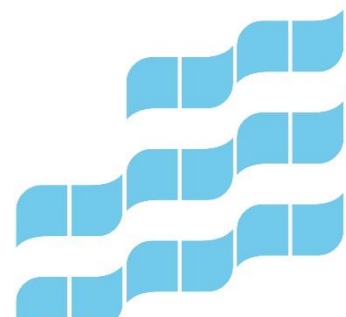
Suomen ympäristökeskus on laatinut valvontaohjeen valtioneuvoston asetusta (766/2016) Otsonikerrosta heikentäviä aineita ja eräitä fluorattuja kasvihuonekaasuja sisältävien laitteiden huollosta (huoltoasetus) valvoville viranomaisille. Toimintaohjeet on annettu elintarvikevalvonta- ja terveydensuojeluviranomaisille, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille sekä kuluttajaturvallisuusvalvontaviranomaisille. Yleisvalvonta kuuluu ELY-keskuksille ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille ja se tehdään pääsääntöisesti muun valvonnan yhteydessä. Lisäksi muilta valvontaviranomaisilta, toiminnanharjoittajilta tai yksityisiltä henkilöiltä voi tulla ilmoituksia epäkohdista.

3.9. Muu erityislainsäädäntö

Tampereen ympäristönsuojeluviranomainen hoitaa ulkoilulain (606/1973) mukaiset kunnan leirintäalueviranomaisen tehtävät. Leirintäalueen perustamisesta ja toiminnan olennaisesta muuttamisesta on tehtävä ilmoitus kunnan leirintäalueviranomaiselle (20 §). Kunnan leirintäalueviranomaisella ja sen alaisella viranhaltijalla on oikeus tarkastaa leirintäalue ja saada valvontaan tarvittavat tiedot alueesta. Tilapäisten leirintäalueiden valvonta ajoittuu ilmoitusmenettelyn yhteyteen. Tampereella on kaksi pysyvää leirintäaluetta.

4. Toimintojen riskinarviointi ja valvontaluokat

Riskillä tarkoitetaan laitoksen toiminnasta aiheutuvaa tapahtumaa, jonka seurauksena ympäristö voi pilaantua tai aiheutua terveyshaittaa. Valvottavien kohteiden määräaikaistarkastusten tiheys perustuu riskinarviointiin. Mitä suuremman riskin toiminta ympäristölle aiheuttaa sen useammin sitä on valvottava. Riskinarvioinnissa on huomioitu sekä toimialakohtainen että laitospohtainen riski.

4.1. Toimialakohtainen riskinarviointi

Tarkastusaikataulua, tarkastustiheyttä ja voimavarojen tarvetta suunniteltaessa on otettava huomioon eri toimintojen aiheuttama ympäristön pilaantumisen riski.

Tunnistetut ja arvioinnissa käytetyt riskit ovat seuraavat: melu ja värinä, päästöt ilmaan, viemäriin, pintavesiin, pohjaveteen tai maaperään. Lisäksi on huomioitava toiminnasta aiheutuva haju, pöly, jätteet, roskaantuminen ja epäsiisteys. Toimialakohtaisesti on arvioitu riskin olemassaolo ja sen merkittävyys. Saadun riskitarkastelun pohjalta toimialat sijoittuvat valvontaluokkiin. Valvontaluokituksen mukainen tarkastustiheys on joko vuosittain, kerran kolmessa vuodessa tai kerran viidessä vuodessa.

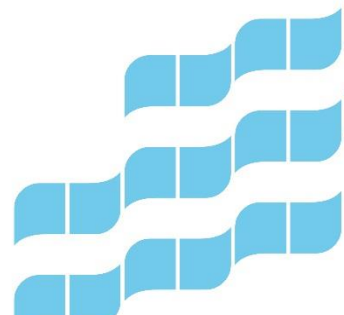
4.2. Laitoskohtainen riskinarviointi

Toisessa vaiheessa on tunnistettu kunkin laitoksen yksilölliset riskit. Arvioinnissa otetaan huomioon laitoksen sijaintiriski:

- vaikutukset pinta- ja pohjaveteen
- luonnonsuojelualueiden läheisyys tai vaikutukset suojeltuihin eliölajeihin tai niiden elinympäristöön
- muut herkäät kohteet.

toimintaan liittyvä riski:

- toiminnan luonne ja laajuus, tilat ja laitteet, tuotantoon ja valmistukseen ja tuotteeseen liittyvät tekijät, kuljetukset ja varastointi, maa-ainesten ottoalueiden osalta turvallisuus
- valvontahistoria (tarkkailu, lupaehtojen noudattaminen, aiemmin havaitut puutteet)
- ympäristöasioiden hallintajärjestelmät sekä muiden viranomaisten suorittama valvonta

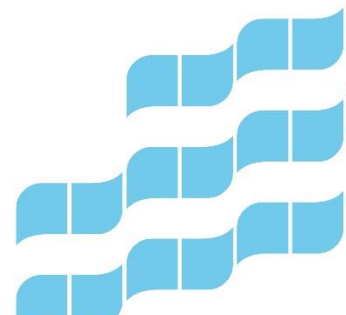
Laitoskohtaisesti arvioidaan tunnistettujen riskien merkittävyys. Laitoskohtaisen arvioinnin perusteella muodostuu kunkin laitoksen lopullinen valvontaluokka, joka voi poiketa toimialakohtaisesta luokituksesta. Riskinarvioinnin perusteella määritellään laitoskohtainen tarkastustiheys ja muut valvontatoimet. Ympäristölle suuremman riskin aiheuttavaa toimintaa valvotaan tiheämmin. Ensimmäinen tarkastus tehdään toimialasta riippumatta vuoden sisällä luvan myöntämisestä, toiminnan rekisteröinnistä tai ilmoituspäätöksen tekemisestä.

4.3. Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa- ja rekisteröintivelvolliset laitokset sekä jätelain JL 124 § perusteella suunnitelmallisesti valvotut kohteet

Suunnitelmallisessa valvonnassa on Tampereella noin 144 kohdetta. Muita kuin ympäristölupa-, yleinen ilmoitus- tai rekisteröintimenettelyyn piiriin kuuluvia laitosvalvontakohteita on Tampereella 19 laitosta. Ne edustavat toimialoiltaan muun muassa metalliteollisuutta, kemianteollisuutta ja haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttävää toimintaa. Laitokset on lisätty ohjelmaan niille tehdyn riskinarvioinnin perusteella. Arvioinnissa on otettu huomioon myös jätelain pykälä siitä, että valvontaviranomaisen on määräajoin asianmukaisesti tarkastettava laitokset ja toiminnot, joissa syntyy vaarallista jätettä. Lisäksi mukana on laitoksia, joiden kemikaalien kulutus ja varastointimäärät ovat huomattavia. Laitosvalvontakohteiden tarkastustiheys vaihtelee toimialan mukaan kolmesta viiteen vuotta.

Taulukko 1. Suunnitelmallisesti valvottavien kohteiden jakauma

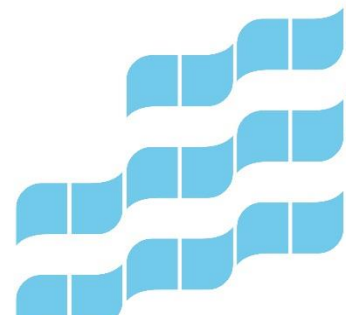
Toimiala	ympäristölupa	rekisteröinti	ilmoitusmenettely	JL 124 §	Muu kohde ei maksullinen	kohteita yhteensä
Metalliteollisuus	1			10		11
Energiantuotanto	2	6				8
Kemian teollisuus					1	1

Kemikaalien tai polttoaineiden varastointi, käyttö tai käsittely	1	46				47
Haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttävä toiminta	7	1		1		9
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän aineiden otto	23					23
Mineraali- tuotteiden valmistus	6	1				7
Nahan tai tekstiilien laitosten tuotanto tai käsittely		5		1		6
Elintarvikkeiden ja rehujen valmistus	2					2
Eläinsuojat ja kalankasvatus	4				2	6
Liikenne	5				1	6
Jätteiden ammattimainen tai laitosten käsittely sekä jätevesien käsittely	10			3		13
Muu toiminta	3		1			4
NaapL	1					1
Yhteensä	65	59	1	15	4	144

Eläinsuojien valvonta

Ympäristönsuojelulain muutoksen (19.12.2018/1166) myötä eläinsuojat poistuivat ympäristölupamenettelystä ja siirtyivät yleiseen ilmoitusmenettelyyn.

Ilmoitusmenettelykynnyksen ylittäviä eläinsuojia on Tampereella vuoden 2023 lopussa neljä kpl. Muita valvottavia eläinsuojia ovat mm. pienet karjatilat (3 kpl) ja hevostallit (valvontaprojekti 2022 yhteydessä kartoitettiin 41 tallia).

Tarkastuksia on suunniteltu tehtäväksi pienille karjatilaille sekä suurimmille hevostalleille. Tarkastuksilla kiinnitetään erityistä huomiota lannan varastointiin, lannan luovutukseen ja jaloittelualueisiin erityisesti siitä näkökulmasta, aiheutuuko toiminnasta ympäristöä kuormittavia hulevesiä.

Suoraan ympäristönsuojelulaista tulevien velvoitteiden lisäksi maataloutta valvotaan mm. valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014 ns. nitraattiasetuksen) mukaisesti. Asetuksen mukaan mm. lannan aumauksesta ja erityistilanteessa myös lannan levityksestä on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

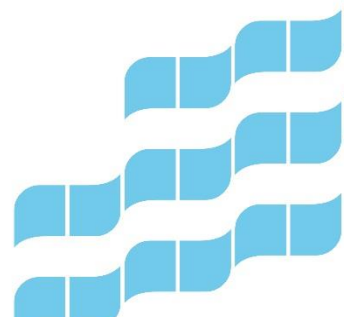
4.4. Otantamenetelmät

Tampereen valvontaohjelmassa ei käytetä otantamenettelyä. Valvontaohjelman mukaiset kohteet tarkastetaan järjestelmällisesti niille määritellyn tarkastustiheyden mukaan.

Tarkastustiheyttä määriteltäessä on otettu huomioon laitospohjaisen riskinarvioinnin tulokset ja valvontaan käytettävissä olevat resurssit.

5. Valvontaohjelman laatiminen

Valvontaohjelma muodostuu laitosluettelosta, joka sisältää laitospohjaisen, riskinarviointiin perustuvan suunnitelman kalenterivuoden aikana tehtävistä tarkastuksista ja mahdollisista muista suunnitelmallisista valvontatoimenpiteistä. Valvontaohjelma sisältää myös kuvauksen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta. Valvontaohjelma on osa Facta ympäristö -

asianhallintajärjestelmää. Valvontaohjelma vahvistetaan vuosittain ja sieltä näkee aiemmat toteumat. Valvontaohjelma ja sen toteuma tallennetaan lisäksi vuosittain asiakirjahallintajärjestelmä Aittaaan. Ohjelman mukainen valvonta on lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintivelvollisten toimintojen osalta maksullista. Lisäksi valvontaohjelmassa on jätelain 124 § perusteella säännöllisesti valvottavia kohteita, joiden tarkastukset ja vuosiraporttien tarkastaminen on maksullista.

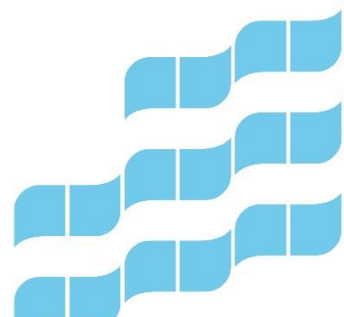
Valvontaohjelmassa on esitetty seuraavat laitosta koskevat tiedot: toimiala, toiminnanharjoittajan nimi, kohde, laitostyyppi, toimipaikan osoite, tarkastustiheys, seuraava tarkastuskäynti, tarkastuskäyntipäivämäärä. Vuosiraporttien osalta toimitustiheys ja saapumispäivämäärä. Laitoksista kootaan vuosittain myös erillinen julkinen taulukko, johon on eroteltu kyseisenä vuonna tarkastettavien laitosten määrä toimialoittain.

Ympäristönsuojeluyksikössä valmistellaan vuosittain seuraavan kalenterivuoden valvontaohjelma, jonka hyväksyy ympäristöpäällikkö. Valvontaohjelmasta ja edellisen vuoden toteutumasta laaditaan vuosittain toimialakohtainen yhteenveto, joka viedään ympäristö- ja rakennusjaostolle tiedoksi. Yksityiskohtaisen toimenpide- ja kohdeluettelon julkistaminen saattaa heikentää valvonnan tavoitteiden toteutumista, joten valvontaohjelmaa voidaan pitää ei-julkisena asiakirjana.

6. Valvonnan maksullisuus ja valvontatoimenpiteet

6.1. Valvonnan maksullisuus

Valvontatoimenpiteitä ovat tarkastukset sekä raporttien ja seurantatietojen tarkastaminen sekä ilmoitusten ja yleisöilmoitusten käsittely. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa tehostaa antamiaan määräyksiä hallintopakolla.

Suunnitelmallisen valvonnan toimenpiteistä peritään maksu (YSL 205 §, JL 646/2011 144 §). Maksut perustuvat ympäristönsuojeluviranomaisen laatimaan valvontaohjelmaan ja ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa hyväksytyihin maksuihin.

Jätelain nojalla tehdyt suunnitelmalliset tarkastukset ja vuosiraporttien tarkastaminen eivät ole aiemmin olleet maksullisia JL 144 § (1.12.2017/834).

Maksu perustuu jätelakiin ja taksassa määritetään maksun suuruus.

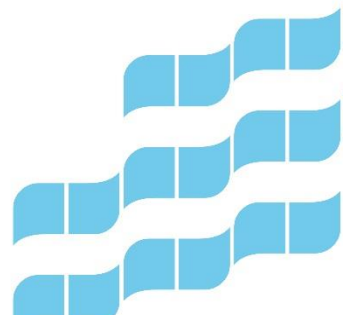
Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun:

- 1) tämän lain mukaisen ilmoituksen tai muun asian käsittelystä;
- 2) 124 §:ssä tarkoitetuista laitosten ja yritysten määräaikaistarkastuksista ja muista säännöllisistä valvontatoimista, jotka perustuvat 124 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin suunnitelmiin;
- 3) tarkastuksista ja muista valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 75, 125 ja 126 §:ssä tarkoitettun kiellon tai määräyksen antamiseksi ja sen noudattamisen valvomiseksi.

Kunnalle perittävä maksu voi vastata enintään suoritteen tuottamisesta kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä taksassa.

Maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireille pannun asian käsittelystä, ellei 1 tai 2 momentista muuta johdu.

Muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta vireille pannun asian käsittelystä voidaan periä maksu vireille panijalta, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

6.2. Tarkastukset

Tarkastuksista sovitaan pääsääntöisesti toiminnanharjoittajan kanssa etukäteen. Tarkastukseen kuuluu ennakkovalmistelu, keskimääräinen matka-aika, varsinainen tarkastus, tarkastuskertomuksen laadinta, toiminnanharjoittajan raporttien läpikäynti ja muu tarkastuksen aiheuttama jälkityö. Määräaikais- ja häiriöraporttien tai erilaisten selvitysten tarkastamista ei tässä pidetä tarkastuksena, ellei siihen liity käyntiä toiminnan sijaintipaikalla.

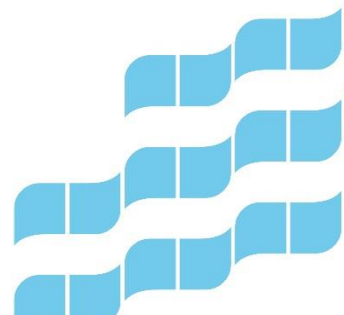
Tarkastajan on viipymättä laadittava tarkastuksesta kirjallinen tarkastuskertomus. Siinä kuvataan tarkastuksen kulku ja tarkastajan tekemät keskeiset havainnot. Usein tarkastuskertomus sisältää myös jatkotoimenpiteitä kuten kehotuksen, selvityspyynnön ja/tai kuulemisen. Tarkastuskertomus annetaan tiedoksi tarkastuksessa läsnäoloon oikeutetulle asianosaiselle.

6.2.1. Määräaikaistarkastukset

Määräaikaistarkastuksia ovat toiminnan aloitustarkastus, valvontaohjelman mukaiset säännölliset tarkastukset ja toiminnan lopettamiseen liittyvät tarkastus.

Määräaikaistarkastukset sovitaan lähtökohtaisesti aina etukäteen ja ne ovat maksullisia. Tarkastuksen suorittaminen vaatii etukäteisvalmisteluina mm. laitoksen lupapäätökseen, tehtyihin tarkkailuihin sekä aiempaan valvontahistoriaan tutustumisen. Tarkastukseen sisältyy keskimääräinen matka-aika, varsinainen tarkastus, tarkastuskertomuksen laadinta, toiminnanharjoittajan raporttien läpikäynti ja muu tarkastuksen aiheuttama jälkityö.

Jos määräaikaistarkastuksen tarkastusmuistiossa annettuja kehotuksia ei ole noudatettu määräaikaan mennessä, kohteeseen voidaan tehdä maksullinen seurantatarkastus. Tuolloin toiminnanharjoittajan tulee todentaa, miten kehotuksia on noudatettu.

6.2.2. Muut tarkastukset

Tarkastus on tarpeen tehdä, jos epäillään ympäristön pilaantumisen vaaraa esim. häiriöilmoituksen, onnettomuuden tai yleisöltä tulleen haittailmoituksen nojalla.

Merkitykseltään vähäisissä tapauksissa riittää paikallakäynti. Paikallakäynnistä ei tarvitse tehdä muistiota, vaan todetut asiat kirjataan asianhallintajärjestelmään.

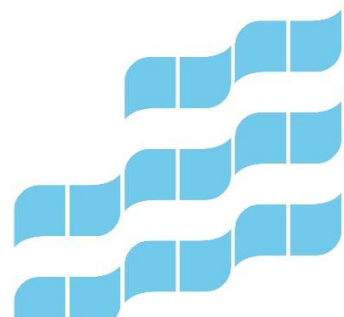
6.2.3. Maa-ainelain mukaiset tarkastukset

Myös maa-ainesten ottoa koskevia lupia on valvottava määräaikaistarkastuksin. Ennen maa-ainelain mukaiseen ottotoimintaan ryhtymistä alueella suoritetaan alkutarkastus. Tarkastuksessa käydään toiminnanharjoittajan kanssa läpi ottoluvassa asetetut ehdot, määräykset ja muut velvoitteet. Luvanmukainen toiminta on sen jälkeen pyrittävä tarkastamaan vuosittain.

6.3. Luvan muuttamisen tarpeen arviointi

Valvonnan yhteydessä seurataan myös ympäristöluvan ajanmukaisuutta. Valvontaviranomaisen tulee osana valvontatoimintaansa arvioida luvan muuttamisen perusteiden olemassaoloa. Tällöin tulee arvioida esimerkiksi toiminnan aiheuttamaa pilaantumisen vaaraa tai toiminnan mahdollisesti aiheuttamaa ympäristönsuojelulain 16-18 §:ssä säädetyn kiellon vastaisuutta. Myös toimintaympäristön olennainen muuttuminen tai luvan myöntämisen jälkeen asetetut uudet vaatimukset voivat laukaista luvan muuttamisen tarpeen. Jos valvonnassa havaitaan, että perusteet luvan muuttamiselle ovat olemassa, on ympäristönsuojeluviranomaisen käynnistettävä luvan muuttamisprosessi.

Ennen 1.5.2015 annetussa ympäristölupapäätöksessä määrätty lupamääräysten tarkistamista koskeva velvoite on rauennut suoraan tuolloin voimaan tulleen ympäristönsuojelulain

muutoksen nojalla. Säännöllisessä valvonnassa on lupalaitosten osalta arvioitava luvan muuttamisen tarve viimeistään vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin luvan tarkistamista koskeva hakemus oli määrä jättää lupaviranomaiselle.

6.4. Raporttien ja selvitysten tarkastaminen

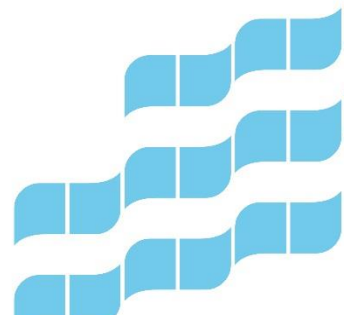
6.4.1. Lupa- ja ilmoituspäätösten määräyksissä edellytetyt selvitykset

Lupa- ja ilmoituspäätökset voivat sisältää lisäselvitysten tekemiseen velvoittavia lupamääräyksiä, joihin on yleensä liitetty myös määräaika. Näiden selvitysten valvonta on keskeinen osa lupavalvontaa. Valvonta koostuu määräajan noudattamisen valvonnasta ja selvitysten riittävyyden arvioinnista. Selvitysten perusteella on tarpeen myös harkita valvonnallisten jatkotoimenpiteiden tarvetta.

6.4.2. Vuosiraportointi

Vuosiraportointivelvollisuus on kaikilla valvontaohjelman mukaisesti valvottavilla kohteilla. Raportoitavat tiedot on määritetty ympäristöluvassa, rekisteröidyillä toiminnoilla toimintaa koskevassa asetuksessa tai muulla tavoin ilmoitettu toiminnanharjoittajalle. Kaikissa luvissa ei ole vuosiraportointivelvoitetta tai se on puutteellinen. Tällainen määräys puuttuu useimmiten vanhoista lupapäätöksistä. Niiden osalta valvontaviranomainen voi erikseen pyytää toimittamaan vastaavia vuosiraportointitietoja tarkastusmuistiolla.

Vuosiraportti tulee toimittaa ympäristönsuojelun sähköpostiin (tai kirjepostina) edellisen vuoden toiminnasta helmikuun loppuun mennessä. Vuosiraportin ja tarkailutulosten tarkastaminen on osa ympäristönsuojelulain maksullista valvontaa. Jos vuosiraportit eivät ole tulleet määräaikaan mennessä tai ne ovat puutteellisia, kehoitetaan toiminnanharjoittajaa toimittamaan puuttuvat raportit tai tiedot määräaikaan mennessä. Tarvittaessa kohteessa tehdään tietojen saamiseen liittyvä ylimääräinen maksullinen seurantatarkastus.

Vuosiraportit tarkistetaan ja niiden perusteella arvioidaan toiminnan luvanmukaisuus sekä jatkotoimenpiteiden tarve. Vuosiraportin tarkastamisen yhteydessä varmistetaan myös, että edellisen vuoden tarkkailutulokset on toimitettu asianmukaisesti. Tarvittaessa ryhdytään valvontatoimenpiteisiin tarkkailutulosten saamiseksi. Jos toiminta on olennaisesti laajentunut tai muuttunut, on aloitettava neuvottelut lupamuutoksen tai uuden luvan tarpeesta.

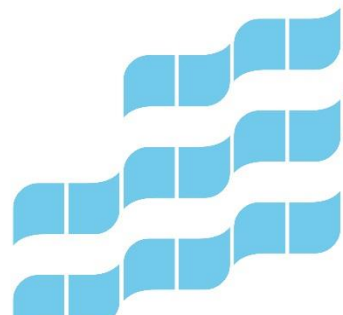
6.5. Tarkkailutulosten seuranta

Vuosiraportoinnin lisäksi luvissa saatetaan velvoittaa toiminnanharjoittajaa suorittamaan päästötarkkailua esimerkiksi pinta- tai pohjaveden, ilmanlaadun, melun tai jätevesien seuraamiseksi. Tulokset veloitetaan toimittamaan valvontaviranomaiselle tarkistettavaksi välittömästi niiden valmistuttua ja/tai yhteenvetoraporttina. Tarkkailuraportit tarkastetaan niiden saavuttua. Tarkkailutuloksia verrataan luvassa asetettuihin raja-arvoihin, yleisiin raja- tai ohjearvoihin sekä aiempiin tarkkailutuloksiin. Jos raja-arvot ylittyvät tai tarkkailutuloksissa havaitaan olennaisia muutoksia huonompaan, ryhdytään tarpeellisiin valvontatoimiin.

6.6. Hallintopakko ja tutkintapyynnöt

Laadukas ja tehokas valvonta edellyttää, että viranomainen käynnistää ongelman havaittuaan korjaavat valvontatoimet. Asian käsittelyä jatketaan, kunnes tilanne on saatu hyväksyttävällä tavalla korjaantumaan. Kaikkein kiireellisimpiä tapauksia varten valvontaviranomaisella on käytössään välittömiä valvontakeinoja kuten toiminnan keskeyttäminen tai välittömän määräyksen antaminen.

Hallintopakkoprosessi alkaa yleensä kehotuksella. Samalla toiminnanharjoittajaa kuullaan määräyksen antamisesta ja määräyksen tehostamisesta uhkasakolla taikka teettämis- tai keskeyttämisuhalla. Mikäli tilanne ei ole korjaantunut annetun kehotuksen perusteella, annetaan määräys tehosteineen. Määräyksen toteuttamista valvotaan ja tarvittaessa kuullaan

asetetun uhan tuomitsemisesta sekä uuden tehosteen asettamisesta. Ellei tilanne ole edelleenkaan korjaantunut, uhka tuomitaan ja samalla annetaan uusi määräys uudella tehosteella.

Ympäristönsuojeluviranomaisella on lakisääteinen velvollisuus tehdä tutkintapyyntö poliisille havaitessaan epäkohtia, joihin voisi liittyä rikkomus tai rikos. Tutkintapyynnön tekemisen kynnyks on laissa melko matala. Tutkintapyyntö ympäristölainsäädännön rikkomisesta voidaan ympäristönsuojelulain perusteella jättää tekemättä vain perustellusta syystä.

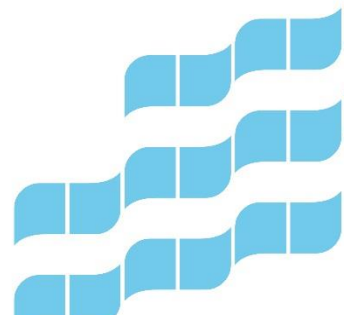
6.7. Valvontaprojektit

Lakisääteisten valvonnan kohteiden määrä on niin suuri, ettei niitä kaikkia pystytä valvomaan käytössä olevilla resursseilla säännöllisesti, joten niiden valvontaa voidaan toteuttaa projektiluonteisesti. Lisäksi ajoittain voi olla tarpeen tarkastaa muiden ympäristölainsäädännön velvoitteiden toteutuminen projektimaisesti jonkin alueen tietyn toimialan kaikkien toimijoiden tai otannan perusteella valittujen kohteiden osalta. Valvontaprojektit voivat myös olla hyödyllisiä esimerkiksi silloin, kun lainsäädännössä annetaan uusia, tiettyä toimialaa koskevia määräyksiä tai tällaisten määräysten toimeenpanon määräaika lähestyy.

Projekteja valittaessa erityistä huomiota kiinnitetään kantakaupungin pohjavesialueisiin ja vaarallisten jätteiden säilytykseen. Vaarallisten jätteiden tai vaarallisten kemikaalien huolimaton säilytys on suuri ympäristöriski, joka jatkuessaan voi aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Toimijoille voidaan lähettää projektiluonteisesti ohjeita ympäristölainsäädännön velvoitteista.

6.8. Lausunnot

Lausuntojen antaminen on osa valvontatoimintaa. Lausunnoilla pyritään ennakolta saattamaan toisten viranomaisten tietoon seikat, jotka on syytä ottaa huomioon päätöksenteossa. Hyvin

tehdyt päätökset vähentävät ympäristövalvonnan tarvetta ja helpottavat jälkivalvonnan toteuttamista. Ympäristönsuojeluviranomainen antaa lausuntoja mm.

rakennusvalvontaviranomaisille sekä naapurikuntien ja valtion lupaviranomaisille. Ympäristö- ja rakennusjaosto on delegoinut lausuntojen antamisen suurelta osin viranhaltijoille.

7. Valvontaohjelman toteutumisen arviointi

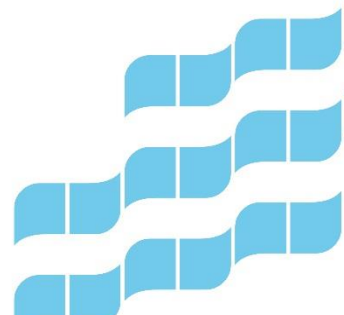
7.1. Valvontaohjelman toteutuminen ja sen laadinta

Valvontaohjelma muodostuu laitosluettelosta, jossa on kaikki säännöllisesti valvottavat kohteet. Vuosittainen valvontaohjelma sisältää suunnitelman kalenterivuoden aikana tehtävistä määräaikaistarkastuksista ja mahdollisista muista suunnitelmallisista valvontatoimenpiteistä. Valvontaohjelma sisältää myös kuvauksen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta. Valvontaohjelma tehdään vuosittain ja se pidetään jatkuvasti ajan tasalla mm. päivittämällä uudet ja poistuvat toiminnot. Valvontaohjelman mukainen valvonta on maksullista.

Valvontaohjelmassa on esitetty seuraavat laitosta koskevat tiedot:

Luvanmääräytymisperuste/toimiala, toiminnanharjoittajan nimi, kohde, laitostyyppi, toimipaikan osoite, tarkastustiheys, seuraava tarkastuskäynti, tarkastuskäyntipäivämäärä. Laitoksista kootaan vuosittain myös erillinen julkinen taulukko, johon on koottu kyseisenä vuonna tarkastettavien laitosten määrä toimialoittain.

Ympäristönsuojeluyksikössä valmistellaan vuosittain seuraavan kalenterivuoden valvontaohjelma, jonka hyväksyy ympäristönsuojelupäällikkö. Valvontaohjelmasta ja edellisen vuoden toteutumisesta laaditaan vuosittain toimialakohtainen yhteenveto, joka viedään rakennus- ja ympäristöjaostolle tiedoksi alkuvuodesta. Yksityiskohtaisen toimenpide- ja kohdeluettelon julkistaminen saattaa heikentää valvonnan tavoitteiden toteutumista, joten valvontaohjelmaa voidaan pitää ei-julkisena asiakirjana.

7.2. Valvontasuunnitelman toteutuminen ja sen päivittäminen

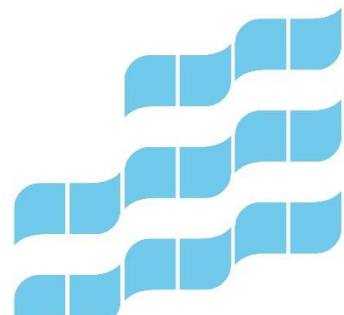
Valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumista arvioidaan seuraamalla tarkastusten määrää toimialoittain. Valvontasuunnitelma tarkistetaan jatkossa kolmen vuoden välein ja valvontaohjelma pidetään jatkuvasti ajantasaisena.

8. Valvonnan resurssit ja organisointi

Toiminnan lainmukaisuuden valvomiseksi valvontaviranomaisen on tehtävä luvan saaneen toiminnan tarkastus riittävän usein. Tarkastus on syytä tehdä myös, jos onnettomuudesta, tuotantohäiriöstä, rakennelman tai laitteen purkamisesta tai muusta niihin rinnastettavasta syystä aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi erityisiä toimia jätehuollossa.

Jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua kiellettyä seurausta tai sen vaaraa, valvontaviranomaisen on tarkastettava toiminta tai selvitettävä asia muulla asianmukaisella tavalla. Myös jos maahan tai pohjaveteen on päässyt ainetta, joka saattaa aiheuttaa pilaantumista, on tarkastus tehtävä. Tarkastus on lisäksi suoritettava toiminnanharjoittajan, asianosaisten ja muiden vaatimusten vuoksi, jollei tarkastusta ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Tarkastuksesta on laadittava pöytäkirja.

Tässä valvontasuunnitelmassa on keskitytty tarkastusten suunnitelmalliseen järjestämiseen. Se on osa onnistunutta jälkivalvontaa, joka puolestaan on ennakkovalvonnan ohella oleellinen osa valvonnan kokonaisuutta.

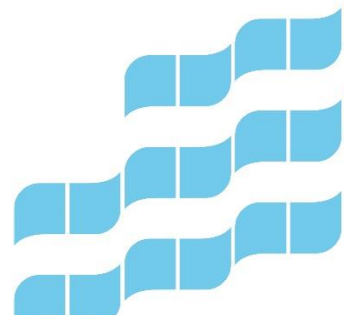
Suunnitelmallisen jälkivalvonnan ohella ympäristönsuojeluviranomaisen on huolehdittava myös monista muista valvontatehtävistä, kuten lupien ja ilmoitusten sekä toimenpidepyyntöjen käsittelystä. Ne joudutaan priorisoimaan usein jälkivalvonnan edelle. Näiden tehtävien määrä vaihtelee vuosittain eikä niiden tarkka ennakointi ole mahdollista.

8.1. Valvontaan käytettävissä olevat resurssit

Ympäristö- ja rakennusjaoston alaisena toimivassa ympäristönsuojeluyksikössä työskentelee 18 henkilöä. Ympäristöpäällikön alaisuudessa on kaksi ryhmää, joista viranomaistehtäviä hoitavaan lupa- ja valvontaryhmään kuuluu 10 henkilöä ja edistämis- ja kehittämistehtäviä hoitavaan ympäristösuunnitteluryhmään kuuluu 7 henkilöä. Tässä suunnitelmassa esitetyt valvontatehtävät muodostavat vain osan lupa- ja valvontaryhmän tehtävistä. Ryhmä hoitaa valvonnan lisäksi ympäristö- ja maa-aineslupien valmistelun, ympäristönsuojelulain mukaisten ilmoituksiin ja rekisteröinteihin liittyvän valmistelun ja päätöksenteon. Muiden lakien mukaisia tehtäviä, kuten jätelain mukaisia rekisteröintejä. Lupa- ja valvontaryhmä vastaa vesiensuojeluun ja -tarkkailuun liittyvistä tehtävistä. Ympäristönsuojeluyksikön lupa- ja valvontaryhmän työajasta lupa- ja valvontatehtäviin on käytettävissä 5 henkilötyövuotta, joista valvontaohjelman mukaiseen valvontaan on käytettävissä vajaa 3 henkilötyövuotta.

8.2. Tietojärjestelmät

Ympäristönsuojeluyksikkö käyttää Facta ympäristö -asianhallintajärjestelmää, jonne kirjataan kaikki lupa- ja valvontatiedot. Järjestelmässä on kaikki suunnitelmallisesti valvottavat kohteet ja niihin liittyvät tapahtumat sekä valvontaohjelma. Ohjelman kautta dokumentit tallentuvat kaupungin sähköiseen asiakirjahallintajärjestelmään. Myös ympäristönsuojelun laskutus tapahtuu ohjelman kautta. Factassa on myös valtion lupalaitosten tiedot ja ohjelmaan on lisäksi tallennettu muun muassa ympäristövalitukset, jotka liittyvät johonkin ei-säännöllisesti

valvottavaan kohteeseen. Kaupungin päätöksentekojärjestelmä Selmaan viedään vain ympäristö- ja rakennusjaoston päätettäväksi menevät asiat.

8.3. Delegoinnit

Tehokas valvontatoiminta edellyttää aina ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallan osittaista delegointia viranhaltijoille. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii yhdyskuntalautakunnan alainen ympäristö- ja rakennusjaosto (YRJA). Lainsäädäntö sisältää säännöksiä tilanteisiin, joissa valvontaviranomaisen on ryhdyttävä välittömiin valvontatoimiin. Näissä tilanteissa viranhaltija, jolle toimivalta on delegoitu, voi antaa määräyksiä tai keskeyttää toiminnan välittömästi.

Delegoinnissa noudatetaan kulloinkin ajantasaista delegointipäätöstä. Viimeisin ympäristö- ja rakennusjaoston delegointipäätös on 21.2.2023, jolla YRJA on siirtänyt toimivaltaansa ympäristönsuojeluyksikön viranhaltijoille seuraavasti:

YMPÄRISTÖNSUOJELULAKI

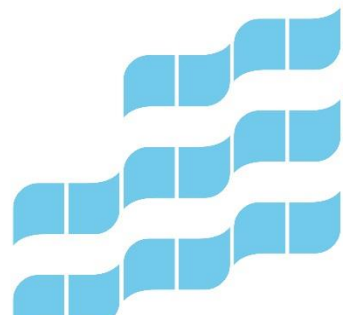
29 § Ympäristöluvanvaraisen toiminnan olennaiseen muutokseen liittyvä luvantarpeen arviointi
ympäristöpäällikkö

36 §: lupa-asian siirtäminen
ympäristöpäällikkö

61 §: vakuuden asettaminen ja voimassaolo: vakuuden vapauttaminen
ympäristöpäällikkö

64 §: seurannasta ja tarkkailusta laaditun suunnitelman hyväksyminen
ympäristöpäällikkö, ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

65 §: tarkkailumääräysten muuttaminen
ympäristöpäällikkö

88 §: ympäristöluvan raukeamisesta päättäminen

ympäristöpäällikkö

89 §: merkitykseltään vähäinen ympäristöluvan muuttaminen (joka ei edellytä kuulemista ympäristönsuojelulain 96 §:n mukaan)

ympäristöpäällikkö

91 §: määräajan pidentäminen ympäristöluvan määräyksen noudattamiseksi

ympäristöpäällikkö

92 §: luvan selventäminen

ympäristöpäällikkö

94 § ympäristönluvanvaraisen toiminnan lopettamiseen liittyvien määräysten antaminen

ympäristöpäällikkö

122 §: oikeus antaa tarpeellisia määräyksiä poikkeuksellisten tilanteiden sekä tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavan toimenpiteen tai tapahtuman johdosta

ympäristöpäällikkö, ilmoitusten käsittelystä vastaavat viranhaltijat

156 d §: talousjätevesien käsittelyvaatimuksista poikkeaminen

ympäristöpäällikkö

172 §: tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

182 §: viranhaltijan väliaikainen määräys kiireellisissä tapauksissa

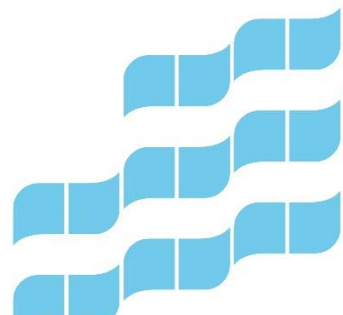
ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

188 §: rikosasiassa tutkintapyyntöä jättäminen

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

202 §: poikkeaminen kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä

ympäristöpäällikkö

JÄTELAKI

122 §: tiedonsaantioikeus

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

123 §: tarkastusoikeus

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

126 §: rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen kiireellisessä tapauksessa

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

136 §: tutkintapyyntöjen jättäminen

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

VESIHUOLTOLAKI

11 §: liittämisvelvollisuudesta vapauttaminen

ympäristöpäällikkö

VESILAKI

14 Luku

3 §: tiedonsaanti ja tarkastusoikeus

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

11 §: Toiminnan keskeyttäminen

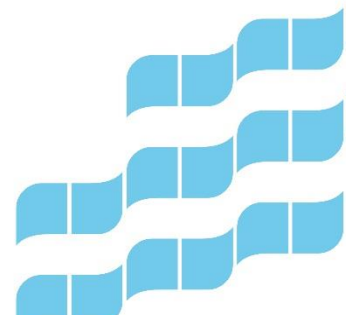
ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

MAA-AINESLAKI

13 a § luvan velvoitteista vapauttaminen

ympäristöpäällikkö

14 §: tarkastusoikeus

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

15 §: ottamisen keskeyttäminen

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

16 § 2 mom: suostumuksen anto vähäiselle poikkeamiselle lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

18 §: tutkintapyynnön jättäminen

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

MAASTOLIIKENNELAKI

30 §: luvista päättäminen

ympäristöpäällikkö

32 §: valvonta

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

VESILIIKENNELAKI

106 §: luvista päättäminen

ympäristöpäällikkö

ULKOILULAKI

21 §: määräysten antaminen

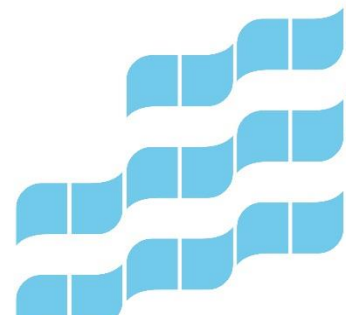
ympäristöpäällikkö

23 §: tarkastaminen ja valvonta

ympäristönsuojelun tarkastustehtävissä toimivat viranhaltijat

24 § 1 mom: huomautuksen antaminen

ympäristöpäällikkö

25 §: tilapäisen leirintäalueen kieltäminen ja määräysten antaminen

ympäristöpäällikkö

8.4. Viranomaisten välinen yhteistyö

Viranomaiset, joiden kanssa tehdään säännöllistä yhteistyötä ympäristönsuojelulain valvonnassa sekä yhteistyömuodot pääpiirteissään on kuvattu seuraavassa:

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Valvontayhteistyötä tehdään osallistumalla mahdollisuuksien mukaan ELY-keskuksen valvomien laitosten tarkastuskäynneille. Ympäristönsuojelussa on nimetty toimialakohtainen vastuutarkastaja kullekin ELY:n valvomalle laitokselle.

Valvontayhteistyötä tehdään myös pilaantuneiden maiden puhdistamisasioissa ja onnettomuustilanteissa. Tarvittaessa ELY:lta pyydetään lausunto ympäristölupahakemuksiin. Erityisosaamista vaativissa tapauksissa voidaan ELY:lta pyytää asiantuntija-apua.

Ympäristöterveydenhuolto

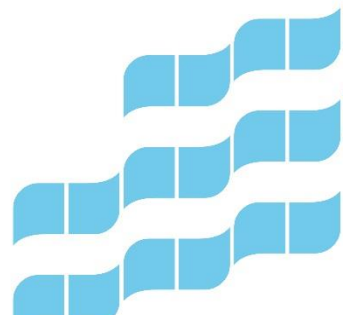
Ympäristöterveyshuollon kanssa tehdään yhteistarkastuksia kohteisiin, joista saattaa aiheutua myös terveyshaittaa. Tarkastukset liittyvät tavallisesti meluun, savuun tai haittaeläimiin.

Melu- tai haittaeläinvalitusten osalta on sovittu tehtävänjaosta.

Terveydensuojeluviranomaiselta pyydetään lausunto ympäristölupahakemuksiin.

Rakennusvalvonta

Luvan-, ilmoituksenvaraisen tai rekisteröitävän toiminnan rakennuslupahakemuksiin annetaan pyydettyä ympäristönsuojelun kommentit. Lupavaiheen yhteistyöllä voidaan varmistaa ympäristönsuojeluvaatimusten huomioiminen jo laitosta rakennettaessa ja se, että tarvittavat

ympäristönsuojelulain ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset luvat on haettu (1.1.2025 voimaan tulevan rakentamislain mukaiset luvat).

Lisäksi yhteistyötä tehdään mm. jätevesijärjestelmien rakentamista ja ylijäämämaiden läjittämistä koskien. Tarkemmat rajapinnat on sovittu yhteistyöneuvotteluissa ja kirjattu neuvottelumuistioihin.

Pirkanmaan pelastuslaitos

Onnettomuuksissa, joista voi koitua ympäristön pilaantumisvaara, pelastuslaitos ottaa tarvittaessa yhteyttä ympäristötarkastajaan tai ympäristönsuojelupäällikköön heti onnettomuuden alkuvaiheessa. Onnettomuustilanteissa harkitaan aina tapauskohtaisesti tarvittavat valvonta- ja jälkiseurantatoimenpiteet. Lisäksi pelastuslaitoksen kanssa on muuta valvontayhteistyötä ja tiedonvaihtoa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Valvontayhteistyötä tehdään osallistumalla mahdollisuuksien mukaan Tukesin valvomien laitosten tarkastuskäynneille. Havaituista puutteista ilmoitetaan puolin ja toisin toimivaltaiselle viranomaiselle.

Verohallinto

Kunnan ympäristönsuojelun ja Verohallinnon välisellä yhteistyöllä, tietojenvaihdolla pyritään osaltaan varmistamaan se, että jäteverolakia sovelletaan oikein. Yhteistyö mahdollistaa osaltaan erityisesti sen, että jäteverolain mukaiset verolliset alueet (alueet, joilla on tai joilla tulisi olla kaatopaikkatoimintaa tarkoittava ympäristölupa, ks. jäteverolain 3 § 1 momentin verollisen kaatopaikan määritelmä) tulevat Verohallinnon tietoon ja että ne verotetaan siten kuin laki edellyttää.

